



***Nacionalni centar za vanjsko
vrednovanje obrazovanja***

NACIONALNI ISPITI U TREĆIM RAZREDIMA SREDNJIH ŠKOLA

Ispitni katalog iz Geografije

u školskoj godini 2007./2008.

veljača 2008.

Stručna radna skupina za izradbu ispitnih materijala iz Geografije:

Suzana Nebeski Hošćić, prof., voditeljica, I. gimnazija, Zagreb

prof. dr. sc. Željka Šiljković, Odjel za geografiju Sveučilišta u Zadru i Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

mr. sc. Nikola Vojnović, Škola za turizam, ugostiteljstvo i trgovinu, Pula

mr. sc. Ružica Vuk, zamjenica voditeljice, Geografski odsjek PMF-a, Zagreb

Romana Dužanec Martinović, prof., IV. gimnazija, Zagreb

Vjekoslav Robotić, prof., Gimnazija „Fran Galović“, Koprivnica.

Sadržaj

1. UVOD	4
1.1. SVRHA ISPITNOGA KATALOGA	4
1.2. CILJEVI ISPITA	4
2. OPĆI CILJEVI PREDMETA	5
3. OBRAZOVNI ISHODI – POSEBNI CILJEVI PREDMETA	6
4. STRUKTURA ISPITA	9
5. TEHNIČKI OPIS ISPITA	9
6. OPIS BODOVANJA I OCJENJIVANJE	10
7. PRIMJERI ZADATAKA I NAČIN BODOVANJA ODGOVORA	10
8. OGLEDNI TEST	11
9. KAKO SE PRIPREMITI ZA ISPIT	30
10. LITERATURA	30

1. UVOD

Nacionalni ispit iz Geografije je standardizirani, vanjski vrjednovan ispit koji će se provesti na kraju trećega razreda srednjoškolskoga obrazovanja. Na ispitu će se provjeravati dostignuta znanja i vještine učenika stečene obrazovanjem tijekom prvoga i drugoga razreda te prvoga polugodišta trećega razreda prema važećem nastavnom planu i programu iz Geografije. Na nacionalnim ispitima u trećim razredima srednjih škola Geografija je izborni predmet. Polaže se kao pisani ispit u isto vrijeme u cijeloj državi, pod jednakim uvjetima i kriterijima za sve učenike koji su ga odabrali.

Ispitni katalog sadrži potrebne informacije i detaljna pojašnjenja o obliku i sadržaju ispita. Kroz posebne ciljeve jasno određuje što se od učenika očekuje na ispitu. Usklađen je s važećim nastavnim planom i programom za Geografiju.

Ispitni katalog sadrži svrhu, opće ciljeve ispita, obrazovne ishode – posebne ciljeve, strukturu ispita, tehnički opis, bodovanje i ocjenjivanje, primjere zadataka i bodovanja odgovora te upute kako se pripremiti za ispit i literaturu.

1.1. SVRHA ISPITNOGA KATALOGA

Ovaj je dokument Ispitni katalog iz Geografije za nacionalne ispite u trećim razredima srednjih škola koji će se održati 2008. godine u Hrvatskoj. Svrha je ispitnoga kataloga pomoći nastavnicima i učenicima da se upoznaju s detaljima ovoga nacionalnoga ispita.

1.2. CILJEVI ISPITA

Ispitom iz Geografije ispituju se kompetencije učenika – što sve učenik mora znati, razumjeti i moći učiniti na kraju trećega razreda srednjoškolskoga obrazovanja prema važećem nastavnom programu iz Geografije.

2. OPĆI CILJEVI PREDMETA

Opći ciljevi:

Na kraju prvoga polugodišta trećega razreda učenik mora:

- poznavati i objasniti osnovna saznanja o planetu Zemlji, njegovim prirodnim i društvenim čimbenicima te procesima
- kritički promatrati i uočavati prostorne promjene
- logičkim pregledom činjenica i generalizacija prosuđivati te objasniti geografske pojave i procese
- primijeniti stečena geografska znanja na geografsku stvarnost, tj. razviti geografsko mišljenje i povezivanje
- razviti prostornu i vremensku orijentaciju
- rabiti geografsku kartu
- razviti ekološku svijest i djelovati na očuvanju okoliša
- razviti domoljubnu svijest te kritički promatrati geografsku stvarnost Hrvatske i njezin položaj u svijetu
- razviti interes za stalno praćenje geografske stvarnosti u zemlji i svijetu te potrebu za samostalnim učenjem i trajnom geografskom izobrazbom.

3. OBRAZOVNI ISHODI – POSEBNI CILJEVI PREDMETA

<p style="text-align: center;">FIZIČKA GEOGRAFIJA</p> <p style="text-align: center;">40%</p>	<p style="text-align: center;">DRUŠTVENA GEOGRAFIJA</p> <p style="text-align: center;">40%</p>	<p style="text-align: center;">REGIONALNA GEOGRAFIJA SVIJETA</p> <p style="text-align: center;">20%</p>
<p><i>Učenik mora znati, razumjeti i moći učiniti:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • definirati i objasniti geografiju kao znanost, razlikovati njezine grane i discipline • definirati osnovne pojmove o Svemiru • razlikovati svemirska tijela • poznavati Sunčev sustav • objasniti oblik i dimenzije Zemlje • povezati uzroke i posljedice gibanja Zemlje • poznavati različite kalendare • definirati osnovne kartografske pojmove • razlikovati i objasniti elemente karte • razlikovati vrste geografskih karata i rabiti ih • znati se orijentirati u prostoru i na geografskoj karti • izračunati vremenske razlike • rabiti mjerilo • čitati sinoptičku kartu • definirati osnovne pojmove vezane za reljef • analizirati građu Zemlje i sastav litosfere • povezati geološka razdoblja i orogeneze • definirati endogene pokrete te 	<p><i>Učenik mora znati, razumjeti i moći učiniti:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • definirati osnovne demogeografske pojmove • analizirati promjenu broja stanovnika prostorno i vremenski • objasniti razmještaj stanovništva na Zemlji • razlikovati uzroke i posljedice različite gustoće naseljenosti • analizirati odrednice prirodnoga kretanja stanovništva • analizirati pokazatelje prostornoga kretanja stanovništva • izračunati odrednice prirodnoga, prostornoga i općega kretanja stanovništva • razlikovati tipove migracija i općega kretanja stanovništva • objasniti teoriju demografske tranzicije • razlikovati i protumačiti demogeografske strukture te objasniti njihov prostorni raspored • navesti primjere država prema demografskim strukturama i gospodarskome razvoju • objasniti povezanost demografskoga i gospodarskoga razvoja 	<p><i>Učenik mora znati, razumjeti i moći učiniti:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • definirati obilježja poslije industrijskoga doba te ih povezati s obilježjima suvremenoga svijeta • analizirati proces globalizacije • razlikovati stupnjeve i tipove integracija • navesti važnije europske i svjetske integracije te objasniti njihovo značenje • objasniti razvoj, značenje i organizaciju EU • protumačiti prednosti i nedostatke djelovanja multinacionalnih kompanija • prostorno i vremenski analizirati polarizaciju svijeta • analizirati geografske posebnosti i regionalni razvoj odabranih europskih država (Njemačka, Francuska, UK i Italija) • analizirati geografske posebnosti i regionalni razvoj odabranih izvanoeuropskih država (SAD, Kanada).

<p>objasniti njihove uzroke i posljedice</p> <ul style="list-style-type: none"> • povezati djelovanje egzogenih sila i nastanak različitih tipova reljefa • poznavati i povezati klimatske čimbenike i klimatske elemente • klasificirati klimatske razrede i tipove po Köppenu • izraditi i analizirati klimatske dijagrame te ih povezati s tipovima klime • definirati osnovne pojmove vezane za svjetsko more i vode na kopnu • poznavati svojstva i gibanja morske vode • razlikovati vode na kopnu i njihova obilježja • klasificirati tla i povezati ih s bioklimatskim zajednicama • povezati odnos i utjecaj prirodne osnove i društvenih čimbenika na gospodarski razvoj i život ljudi. 	<ul style="list-style-type: none"> • razlikovati tipove i mjere populacijske politike • kategorizirati tipove naselja i njihove prirodne i socijalne odrednice • objasniti utjecaj prirodne osnove i društvenoga razvoja na oblike i razvoj naselja, ruralni pejzaž i gradske regije • analizirati prostornu strukturu grada • razlikovati gradske regije • kategorizirati tipove gradova i urbanih sustava • definirati osnovne pojmove o gospodarstvu • objasniti čimbenike razvoja primarnih djelatnosti • razlikovati oblike poljoprivredne proizvodnje • analizirati strukturu i prostorni raspored poljoprivredne proizvodnje • analizirati strukturu i prostorni raspored ribarstva, akvakulture • objasniti značenje šuma i prostorni raspored šumskih prostora • objasniti razvoj i značenje sekundarnih djelatnosti • analizirati strukturu i prostorni raspored energetske izvora • usporediti stare i nove industrijske grane i prostore • objasniti razvoj i značenje tercijarnih i kvartarnih djelatnosti • navesti vrste i tipove prometa i njihovo značenje 	
--	--	--

	<ul style="list-style-type: none">• analizirati čimbenike razvoja turizma• razlikovati glavne turističke regije• objasniti svjetska trgovinska kretanja• objasniti utjecaj stanovništva i ljudskih djelatnosti na okoliš• poznavati osnove politike zaštite okoliša.	
--	--	--

4. STRUKTURA ISPITA

Ispit iz Geografije u školskoj godini 2007./2008. sastoji se od triju područja ispitivanja:

1. fizičke geografije
2. društvene geografije
3. regionalne geografije svijeta.

Ispit sadrži zadatke zatvorenoga i otvorenoga tipa. Zadatci zatvorenoga tipa su zadatci višestrukoga izbora, zadatci višestrukih kombinacija i zadatci povezivanja i sređivanja. Zadatci otvorenoga tipa su zadatci kratkih odgovora i zadatci dopunjavanja.

Postotni udio dijelova ispita u ukupnome ispitu (%)

Područje	FIZIČKA GEOGRAFIJA	DRUŠTVENA GEOGRAFIJA	REGIONALNA GEOGRAFIJA SVIJETA
Zadatci			
Zadatci zatvorenoga i otvorenoga tipa	40	40	20

Ukupno zadataka: 60

Ukupno bodova: 120

Područje	FIZIČKA GEOGRAFIJA	DRUŠTVENA GEOGRAFIJA	REGIONALNA GEOGRAFIJA SVIJETA
Broj zadataka	24	24	12

5. TEHNIČKI OPIS ISPITA

Ispit iz Geografije je pisani ispit koji traje 90 minuta bez prekida. Ispit se rješava kemijskom olovkom (s plavom ili crnom tintom). Za vrijeme rješavanja učenici ne smiju rabiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje. Grafički prilozi i karte sastavni su dijelovi testa. U praznome stupcu (prostor za bilješke) dopušteno je pisati i ispravljati odgovore. Prostor za bilješke se ne

vrjednuje. U prostoru za odgovore nije dopušteno ispravljati odgovore. Odgovori u zadacima s kratkim odgovorima i zadacima nadopunjavanja pišu se tiskanim slovima. Ukupan broj zadataka je 60.

Ispit sadrži različite tipove zadataka zatvorenoga i otvorenoga tipa.

6. OPIS BODOVANJA I OCJENJIVANJE

U zadacima se svaka točno odgovorena čestica pitanja vrjednuje jednim bodom. Nema tzv. negativnih bodova.

Minimalan prolazni učinak na testu je 51%.

7. PRIMJERI ZADATAKA I NAČIN BODOVANJA ODGOVORA

Priložen je ogledni primjerak testa s tipovima zadataka kakvi će biti na nacionalnome ispitu. Na kraju testa priloženi su točni odgovori.

8. OGLEDNI TEST

U sljedećim je zadacima samo jedan točan odgovor. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

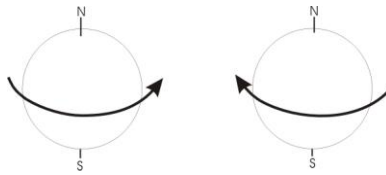
1. Najzastupljenija sirovina koja se rabi za dobivanje celuloze i papira je:
 - A. ebanovina
 - B. hrast crnika
 - C. maslina
 - D. smreka

2. Najveći udio u suvremenoj svjetskoj trgovini danas imaju:
 - A. energetske sirovine
 - B. industrijski proizvodi
 - C. metalne rude
 - D. poljoprivredne sirovine

3. Kolijevka industrijalizacije u SAD-u je regija:
 - A. Jug
 - B. Jugozapad
 - C. Sjeveroistok
 - D. Srednji zapad

4. Smanjenje emisije stakleničkih plinova dogovarano je sporazumom:
 - A. iz Kyota
 - B. iz Montreala
 - C. iz Rima
 - D. iz Rio de Janeira

5. Zaokružite slovo uz crtež koji točno prikazuje rotaciju Zemlje.



A.

B.

6. Insolacija je:

- A. apsolutno najviša temperatura zraka tijekom godine
- B. razlika između najviše i najniže temperature u danu
- C. srednja dnevna temperatura zraka
- D. trajanje sijanja Sunca (mjereno brojem sati godišnje)

7. Gusarstvo ili piraterija je hidrografska pojava vezana:

- A. uz akumulaciju
- B. uz bočnu eroziji
- C. uz boranje
- D. uz regresivnu eroziju

8. Za sjevernoameričke pustinje karakteristična biljna vrsta je:

- A. kaktus
- B. mahovina
- C. makija
- D. prerija

9. Zemljina os nagnuta je prema ravnini ekliptike:

- A. za 23.5°
- B. za 66.5°
- C. za 90°
- D. za 47°

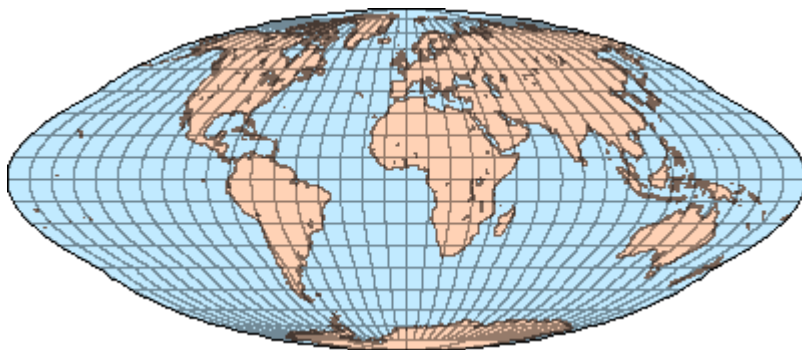
10. Položaj Zemlje najbliži Suncu naziva se:

- A. afel
- B. perihel
- C. ekvinocij
- D. solsticij

11. Koje razdoblje pripada mezozoiku?

- A. kambrij
- B. kenozoik
- C. kreda
- D. silur

12. Projekcija korištena na karti je:



- A. horizontska
- B. spljoštena
- C. stožasta
- D. valjkasta

13. Što je u najvećoj mjeri utjecalo na raštrkani raspored kuća u Gorskoj Hrvatskoj?

- A. klima
- B. reljef
- C. nasljeđivanje
- D. gradnja prometnica

14. Najdjelotvorniji oblik vlasništva u poljoprivredi je:
- A. seljačka zadruga
 - B. sovhoz
 - C. latifundija
 - D. privatni obiteljski posjed
15. Prema procjeni, energent čije će se zalihe najprije potrošiti je:
- A. kameni ugljen
 - B. nafta
 - C. prirodni plin
 - D. smeđi ugljen
16. Najrjeđe naseljena država u Europi je:
- A. Finska
 - B. Island
 - C. Malta
 - D. Norveška
17. Najsjeverniji Ballunzi u Njemačkoj su:
- A. Leipzig i Dresden
 - B. Berlin i Hamburg
 - C. Hamburg i Hannover
 - D. Hannover i Hamburg
18. Koji grad **nije** središte jedne od sedam velikih konurbacija u Ujedinjenom Kraljevstvu?
- A. Birmingham
 - B. Cardiff
 - C. Liverpool
 - D. Newcastle
19. Najvažnija francuska morska luka je:
- A. Bordeaux
 - B. St. Nazaire
 - C. Marseille
 - D. Toulouse

20. OECD je:

- A. organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj
- B. organizacija za prehranu i poljoprivredu
- C. organizacija za informatički razvoj
- D. organizacija za civilno zrakoplovstvo

21. Protekcionizam je:

- A. seljenje prljavih industrija na rubove grada
- B. mjera populacijske politike
- C. zaštita vlastitoga gospodarstva uvođenjem poreza i carina
- D. mjera kojom razvijene zemlje štite nerazvijene

U sljedećim zadacima dva su odgovora točna. Zaokružite slova ispred točnih odgovora.

22. Među krškim oblicima površinski su:

- A. jama
- B. kamenica
- C. kaverna
- D. sige
- E. škrape

23. Koja obilježja pripadaju toplim morima?

- A. bogata su ribom
- B. bogatija su planktonima
- C. prozirnija su
- D. sive su boje
- E. imaju veći salinitet

24. Članice G 7 su:

- A. Japan
- B. Kina
- C. Njemačka
- D. Nizozemska
- E. Ruska Federacija

25. Kvartarne djelatnosti su:

- A. bankarstvo
- B. promet
- C. trgovina
- D. uprava
- E. znanost

26. Pozitivna obilježja poslije industrijskoga doba su:

- a) povezivanje svijeta
- b) sve veća polarizacija sjever – jug
- c) sve veći vanjski dug
- d) sve veći vanjskotrgovinski deficit
- e) rast obujma svjetske trgovine

U sljedećim zadacima na crte upišite odgovarajući pojam.

27. Naziv geografija prvi je uporabio grčki znanstvenik _____ koji se smatra i ocem geografije.

28. Geološki najstarija prirodna regija Kanade je _____.

29. Pojas planetoida u Sunčevome sustavu nalazi se u Kuiperovu pojasu te između _____ i _____ (upišite imena planeta).

30. Uz prostor na Zemlji upišite najčešću vrstu padalina prema načinu nastanka.

Amazonija _____ padaline

Alpe _____ padaline

31. Prema rasporedu parcela jednoga gospodarstva razlikuju se

_____ i _____ posjedi.

32. Vodeće gospodarsko i demografsko središte anglofonskoga dijela Kanade je grad

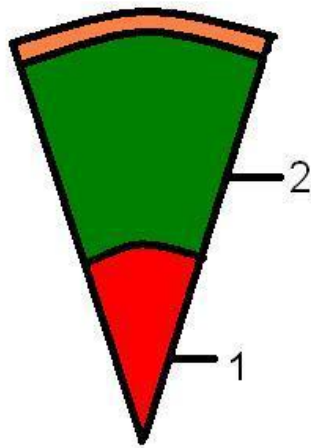
_____, a naziv „vrata zapada“ ima grad_____.

33. Koje su države, osim SAD-a, stalne članice s pravom veta u Vijeću sigurnosti OUN-a?

34. Na crtežu su prikazani osnovni dijelovi Zemlje. Na crtu uz pripadajući broj upišite naziv toga dijela.

1. _____

2. _____



35. Navedite države članice EU-e s kojima Republika Hrvatska graniči na kopnu.

36. Koliko je sati po mjesnome vremenu (vremenu meridijana) kada se Sunce nalazi okomito nad tim meridijanom?

_____ sati.

37. Među navedenim riječnim režimima odaberite pripadajuće rijekama Jenisej i Niger i upišite ih na crte: *pluvijalni, nivalni, mješoviti*.

Jenisej _____

Niger _____

38. Koliko je sati po pojasnome vremenu u Londonu i Sydneyu (150° i.g.d.) kada je u Zagrebu 10 sati?

Prostor za računanje:

U Londonu je _____ sati, a u Sydneyu _____ sati.

39. Naselje ima 3 500 stanovnika. U jednoj godini rodilo se 70 ljudi, a umrlo je 35. Izračunajte broj stanovnika na kraju godine, stopu nataliteta, stopu mortaliteta i stopu prirodne promjene.

Prostor za računanje:

a) Broj stanovnika na kraju godine je _____ .

b) Stopa nataliteta je _____ .

c) Stopa mortaliteta je _____ .

d) Stopa prirodne promjene je _____ .

40. Upišite broj 1 uz radno-intenzivne, a broj 2 uz kapitalno-intenzivne industrije.

___ elektronska

___ kožna

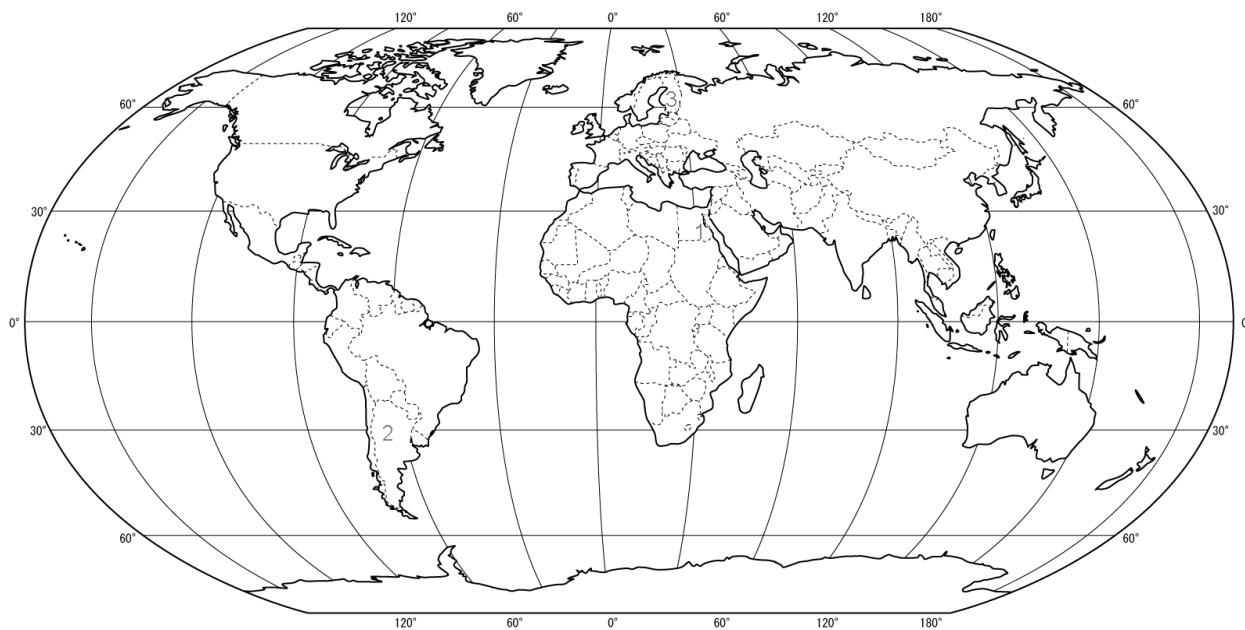
___ petrokemijska

___ tekstilna

41. Brojevima od 1. do 6. označite slijed prolaza kroz mora i morske prolaze na putu od Rijeke do Yokohame.

- ___ Otrantska vrata
- ___ Bab el Mandeb
- ___ Južno kinesko more
- ___ Sueski kanal
- ___ Malajski prolaz
- ___ Crveno more

42. Uz brojeve napišite imena država i dominantnu religiju, odnosno ogranak religije.



- 1 _____, religija: _____
- 2 _____, ogranak religije: _____
- 3 _____, ogranak religije: _____

43. Uz čimbenike prostorne pokretljivosti upišite slovo odgovarajućega obilježja.

A – nerazvijena infrastruktura

B – nova radna mjesta

C – veći izbor obrazovnih institucija

D – vjerska nesnošljivost

Pull čimbenici: _____

Push čimbenici: _____

44. Na političku kartu Europe u odgovarajuću državu upišite brojeve.

1 – država u kojoj je sjedište Europske središnje banke

2 – država u kojoj je sjedište EFTA-e

3 – država u kojoj je sjedište NATO-a



45. Rangirajte integracije prema stupnju integriranosti (1 = najniži stupanj, 4 = najviši stupanj).

___ APEC ___ Beneluks ___ Europska unija ___ NAFTA

U sljedećim zadacima svakomu pojmu u lijevome stupcu možete pridružiti samo jedan pojam iz desnoga stupca. Upišite slovo koje označava pojam u desnome stupcu na crtu uz odgovarajući pojam u lijevome stupcu. U svakome zadatku jedan je pojam višak.

46. Reljefnim oblicima pridružite odgovarajuće procese nastanka.

___ naplavne ravni A. eolska akumulacija
___ škrape B. fluvijalna erozija
___ U-dolina C. fluvijalna akumulacija
___ V-dolina D. glacijalna erozija
 E. krška korozija

47. Čimbenicima razvoja turizma pridružite odgovarajuće primjere.

___ društveno atraktivni A. autocesta
___ komunikacijski B. čisto i toplo more
___ prirodno atraktivni C. hotel
___ receptivni D. porezi
 E. povijesni spomenici

48. Vrstama migracije pridružite odgovarajuće uzroke.

___ ekonomske migracije A. *brain drain* ili odljev mozgova
___ političke migracije B. nesnošljivost Hindusa i Muslimana u Južnoj Aziji nakon 1947. god.
___ socijalne migracije C. odlazak na koncert u drugi grad
___ vjerske migracije D. selidba na Beverly Hills
 E. Vijetnamski rat

49. Opisima pridružite odgovarajuće vrste energije.

- | | |
|--|-------------------------|
| ___ korištenje vulkanske pare | A. atomska energija |
| ___ fermentacija i destilacija biljnih produkata | B. energija biomase |
| ___ horizontalno strujanje zraka | C. eolska energija |
| ___ lančana reakcija fisije | D. geotermička energija |
| | E. sunčeva energija |

50. Turističkim regijama pridružite pripadajuće države.

- | | |
|--------------------------|--------------|
| ___ Europsko Sredozemlje | A. Egipat |
| ___ Istočna Afrika | B. Kuba |
| ___ Jugoistočna Azija | C. Malezija |
| ___ Veliki Antili | D. Malta |
| | E. Tanzanija |

51. Morima pridružite rijeke.

- | | |
|--------------------|----------|
| ___ Crno more | A. Rajna |
| ___ Jadransko more | B. Krka |
| ___ Baltičko more | C. Nil |
| ___ Sjeverno more | D. Visla |
| | E. Dunav |

52. Reljefnim oblicima pridružite obilježja.

- | | |
|-------------|--|
| ___ tombolo | A. uski duboki morski zaljev strmih strana |
| ___ žalo | B. koraljni otok |
| ___ fjord | C. šljunčana obala |
| ___ atol | D. oblik riječnoga ušća |
| | E. otok spojen s kopnom |

53. Znanstvenicima pridružite znanstvena postignuća u istraživanju svemira.

- | | |
|--------------|--------------------------------|
| ___ Ptolemej | A. zakon gravitacije |
| ___ Kopernik | B. geocentrični sustav |
| ___ Kepler | C. heliocentrični sustav |
| ___ Newton | D. gibanje planeta po elipsama |
| | E. zakon o širenju svemira |

54. Pripadajućim tipovima pridružite obilježja reljefnoga tipa.

- | | |
|-------------|-----------------------------------|
| ___ hamade | A. dine srpastoga oblika |
| ___ barhana | B. suho riječno korito |
| ___ vadi | C. kamena pustinja |
| ___ gur | D. šljunčana pustinja |
| | E. reljefni oblik nalik na gljivu |

55. Državama pridružite karakteristične vrste energije.

- | | |
|---------------|--------------------------|
| ___ Norveška | A. nuklearne elektrane |
| ___ Island | B. hidroelektrane |
| ___ Danska | C. vjetroelektrane |
| ___ Francuska | D. geotermalne elektrane |
| | E. termoelektrane |

56. Državama pridružite statuse u integracijama.

- | | |
|----------------|--|
| ___ Rumunjska | A. članica CEFTA-e i kandidat za NATO |
| ___ Norveška | B. članica Europske unije i Partnerstva za mir |
| ___ Austrija | C. članica EFTA-e i NATO-a |
| ___ Makedonija | D. članica Europske unije i NATO-a |
| | E. članica CEFTA-e i NATO-a |

57. Prirodnim regijama Ujedinjenoga Kraljevstva pridružite opise.

- | | |
|--------------------------|---|
| ___ jugozapadni poluotok | A) razvijeno ovčarstvo i proizvodnja vune |
| ___ južno škotsko pobrđe | B) klifovi |
| ___ Penini | C) bogata nalazišta ugljena |
| ___ Engleska nizina | D) donedavno politički nestabilna regija |
| | E) najgušće naseljena regija Ujedinjenoga Kraljevstva |

Sljedeće zadatke riješite uz pomoć priloženih karata ili grafičkih priloga.

Na crte upišite odgovarajući pojam ili broj ili zaokružite slova uz točne odgovore.

58. Pažljivo promotrite grafikon.

_____ natalitet
_____ mortalitet

58.1. Grafikon prikazuje proces _____.

58.2. Što se može iščitati iz grafikona?

- A. u prvoj etapi natalitet je visok
- B. u drugoj etapi prirodni priraštaj je nizak
- C. u prvoj etapi mortalitet je nizak
- D. u trećoj etapi natalitet je visok
- E. u trećoj etapi prirodni priraštaj je nizak ili negativan

58.3. Slabo razvijene države nalaze se pretežno:

- A. u 1. i 2. etapi
- B. u 2. i 3. etapi
- C. u 1. i 3. etapi

59. Gradovima pridružite brojeve s karte. Dva su broja višak.

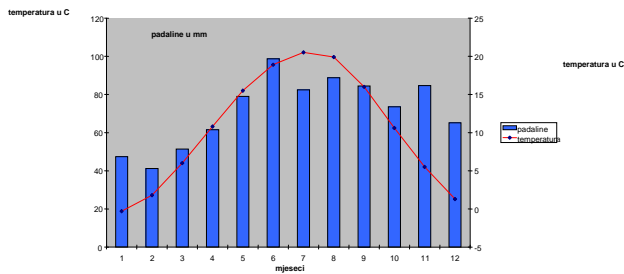
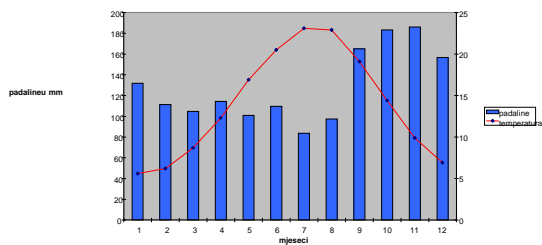


___ Milano ___ Napulj ___ Palermo

60. Ispod klimatskih dijagrama upišite tip klime prema Köppenovoj klasifikaciji.

Rijeka

Zagreb

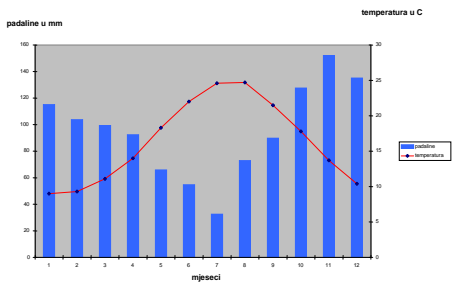


A. _____

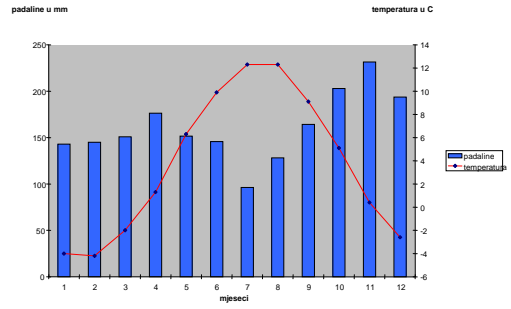
B. _____

Dubrovnik

Zavižan



C. _____



D. _____

List s odgovorima i način bodovanja:

- | | |
|-----------------------------|--|
| 1. D | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 2. B | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 3. C | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 4. A | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 5. A | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 6. D | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 7. D | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 8. A | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 9. B | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 10. B | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 11. C | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 12. D | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 13. B | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 14. D | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 15. B | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 16. B | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 17. D | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 18. B | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 19. C | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 20. A | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 21. C | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 22. B, E | svaki točno upisan odgovor = 1 bod; najviše 2 boda |
| 23. C, E | svaki točno upisan odgovor = 1 bod; najviše 2 boda |
| 24. A, C | svaki točno upisan odgovor = 1 bod; najviše 2 boda |
| 25. D, E | svaki točno upisan odgovor = 1 bod; najviše 2 boda |
| 26. A, E | svaki točno upisan odgovor = 1 bod; najviše 2 boda |
| 27. Eratosten | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 28. Kanadski štit | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 29. Marsa i Jupitera | točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova |
| 30. 1 – konvekcijske | |
| 2 – orografske | svaki točno upisan odgovor = 1 bod; najviše 2 boda |
| 31. 1 – okupljeni | |
| 2 – raštrkani ili disperzni | svaki točno upisan odgovor = 1 bod; najviše 2 boda |

32. 1 – Toronto; 2 – Vancouver svaki točno upisan odgovor = 1 bod; najviše 2 boda
33. Francuska, Ujedinjeno Kraljevstvo, Ruska Federacija (Rusija), Kina;
svaki točno upisan odgovor 0,5 bodova, najviše 2 boda
34. 1 – jezgra, 2 – plašt svaki točno upisan odgovor = 1 bod; najviše 2 boda
35. Slovenija, Mađarska svaki točno upisan odgovor = 1 bod; najviše 2 boda
36. 12 h točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova
37. 1-nivalni, 2-pluvijalni svaki točno upisan odgovor = 1 bod; najviše 2 boda
38. 1 – 9 h, 2 – 19 h svaki točno upisan odgovor = 1 bod; najviše 2 boda
39. A 3535, B 20 ‰, C 10 ‰, D 10 ‰ svaki točno upisan odgovor 0,5 bodova, najviše 2
boda
40. 2-1-2-1 svaki točno upisan odgovor 0,5 bodova, najviše 2 boda
41. 1, 4, 6, 2, 5, 3 svaki točno upisan odgovor 0,5 bodova, najviše 3 boda
42. 1 Egipat, islam; 2 Argentina, (rimo)katoličanstvo; 3 Finska, protestantizam; svaka točno
upisana država i religija, odnosno ogranak =1 bod, najviše 3 boda
43. B, C; A, D; svako točno upisano slovo=0,5 bodova, najviše 2 boda
44. 1 Njemačka, 2 Švicarska, 3 Belgija svaki točno upisan broj=1 bod, najviše 3 boda
45. 1, 2, 4, 3 svaki točno upisani broj = 0,5 bodova, najviše 2 boda
46. 1C, 2E, 3D, 4B svaki točno upisan odgovor = 0,5 bodova, najviše 2 boda
47. 1E, 2A, 3B, 4C svaki točno upisan odgovor = 0,5 bodova, najviše 2 boda
48. 1A, 2E, 3D, 4B svaki točno upisan odgovor = 0,5 bodova, najviše 2 boda
49. 1G, 2B, 3C, 4A svaki točno upisan odgovor = 0,5 bodova, najviše 2 boda
50. 1D, 2E, 3C, 4B svaki točno upisan odgovor = 0,5 bodova, najviše 2 boda
51. 1E, 2B, 3D, 4A svaki točno upisan odgovor = 0,5 bodova, najviše 2 boda
52. 1E, 2C, 3A, 4B svaki točno upisan odgovor = 0,5 bodova, najviše 2 boda
53. 1B, 2C, 3D, 4A svaki točno upisan odgovor = 0,5 bodova, najviše 2 boda
54. 1C, 2A, 3B, 4E svaki točno upisan odgovor = 0,5 bodova, najviše 2 boda
55. 1B, 2D, 3C, 4A svaki točno upisan odgovor = 0,5 bodova, najviše 2 boda
56. 1D, 2C, 3B, 4A svaki točno upisan odgovor = 0,5 bodova, najviše 2 boda
57. 1B, 2A, 3C, 4E svaki točno upisan odgovor = 0,5 bodova, najviše 2 boda
58. I-demografsku tranziciju, II-a, e; III-a svaki točno upisan odgovor 0,5 bodova, najviše 3
boda
59. 3, 4, 5 svaki točno upisan odgovor = 1 bod, najviše 3 boda
60. A. Cfa, B. Cfb, C. Cs, D. Df svaki točno upisan odgovor 0,5 bodova, najviše 2 boda

9. KAKO SE PRIPREMITI ZA ISPIT

Za ispit se učenici pripremaju prema posebnim ciljevima predmeta (obrazovnim ishodima) navedenim u ovome ispitnome katalogu, a koji su usklađeni s nastavnim planom i programom iz Geografije. U pripremi učenici mogu rabiti odobrene udžbenike iz Geografije i geografske atlase.

10. LITERATURA

Za učenike koji će polagati nacionalne ispite 2008. godine važeći udžbenici iz Geografije su:

Kozina, Marković, Matas: Geografija 1, Školska knjiga, 2003.
Feletar, Perica, Vuk: Geografija 1, Meridijani, 2003.

Marković, Vuk: Stanovništvo, naselja, gospodarstvo, Znanje, 2003.
Crkvenčić, Crkvenčić: Geografija 2, Meridijani, 2003.
Friganović, Sić, Matas: Geografija 2, Školska knjiga, 2006.

Vuk, Marković, Jelenski, Filipčić: Regionalni razvoj svijeta, Zagreb, 2003.
Matas, Gall: Geografija 3, Školska knjiga, 2005.
Feletar, Stiperski: Geografija 3, Meridijani, 2007.

Geografski atlas za gimnazije i srednje škole, Hrvatska školska kartografija – Školska knjiga